

XXXVI. národní přehlídka amatérského divadla pro děti Rakovník 2017

Chtěl jsem si trochu zapankáčit a udělat bordel

■ Včerejší inscenace *Ezopovo zvířectvo* v režii Jáchyma Kučery a Lydie Šafářové přivezl soubor Divadélko U Zvonu z Kladna. „Divadelní zvířecí laboratoř“ a její členy představuje režisér sám.

■ Co jsi vlastně zač?

Jsem vystudovaný a v Praze praktikující herec. Od osmnácti režíruju v amatérském Divadle U Zvonu, na Kladně, odkud jsem vyšel. Když mám během sezony čas, rád se tam vrátím a něco s těmi lidmi vytvořím, zablneme si.

■ Co tě dovedlo k tak minimalistickému, antiiluzivnímu divadlu?

V Divadýlku U Zvonu se převážně dělá klasické, placaté divadlo. Placaté kulisy, realistické kostýmy... Na můj vkus je to hrozně zkonstatělé divadlo pro děti. Začal tam vládnout takový zvláštní režisérismus a neschopnost rozehrávat situace. A přišlo mi to hrozná škoda, všechno předehrávat přesně podle toho, jak je to napsané. Lydie Šafářová, studentka 2. ročníku DAMU, taky původem z tohoto souboru, za mnou přišla, že by chtěla vytvořit něco jiného a že dlouho přemýšlí nad zpracováním Ezopa. První impuls byl, že to má být pohybové, z toho jsem byl nadšený. A že to postavíme na rozlišovacích, rytmu, jako zájezdovou záležitost, aby to šlo sbalit do tašky. Vyšli nám tři typové hezky odlišné a obrovsky talentované mladí lidé. Proto laboratoř, protože jsme do toho šli s tím, že vůbec nevíme, měli jsme jen vytisknuté bajky. Situace je takhle jednoduchá, pojďme to vymyslet jinak, nepoužívejme reálné věci, ale zástupné rekvizity.

■ Jak tedy vznikala inscenace? Měli jste vůbec scénář?

Vznikl spíš zápis, kterému jsem se pak pokusil dát nějakou fazonu, propojení, uzavření, celkový smysl. Je to koncipované jako tři

herci v prostoru, ti se snaží divákovi předat informaci a vlastně jim to kolikrát nejde, někdo se ztratí, druhý se ho snaží zachránit, podržet se navzájem... Je to souhra, což mě hrozně baví. Je to pořád živý proces. Jsou na mě naštvaní, protože vždycky přijdu s tím, co mě ještě napadlo za zlepšení nebo fór.

■ Jaký jsi režisér, když nerad režisérismus?

Jdu do toho jako herec a divák – co bych tam já rád viděl. Z herecké práce jsem trochu schopný vnímat temporytmus, stavění gagů apod. Hodně s herci konzultuju, je to společná cesta. Někdo něco hodí a diví se, že se mi to líbí a řeknu: pojďme na tom stavět. Na to nejsou zvyklí. Myslím, že nejsem přísný.

■ Co si myslíš o iluzivním divadle pro děti?

Baví mě, když je dobře udělané, vůbec neodsuzuju klasické divadlo. Ale přijde mi, že je ho strašně moc a málo lidí se pouští alternativní cestou. Přitom dneska divadlo obecně dost směřuje k pohybu a znaku a myslím, že je super, když jsou na to děti připravované od malička. Umožňuje to i lepší komunikaci s divákem. Na té pořád pracujeme. Dneska byli herci dost nervózní z většího sálu, než jsme zvyklí, ale už se bojí čím dál míň komunikovat s divákem face to face.

■ A nenarazil jsi se znakovým divadlem?

Tohle je inscenace, kterou jsem v tom divadle chtěl udělat trošku bordel, trošku si zapankáčit. Vedení souboru nebylo úplně za, představení mělo být pro školky. Tak říkám, že pro školky to už úplně není, ale pro děti je to pořád. A je to

skvělé na zájezdy, tři herci se prostě seberou a jdou. Takže nebyli úplně nadšení, ale vyhráli jsme přehlídku v Novém Boru, tak jim to možná trochu otevřelo oči, že to funguje.

■ Myslela jsem, jestli jsi nenarazil u dětí?

Ne, zatím naštěstí ne. Z premiéry nám odešly tři děti, ale ty byly fakt malinké, tři roky, možná míň. Ale pět jich zůstalo a byly nadšené. Tady jste to uvedli jako 10+ a my jsme si řekli, že jelikož je to experiment, tak zjistíme, kdo to dá. A to je na divadle super, že to není pro každého, ale každá věc si najde svého diváka.

Rachel Duchková

Nemusíte se za sebe stydět aneb Ezopovo zvířectvo

■ **Přiznám se bez mučení, že jsem šel na představení Ezopovo zvířectvo Divadélka U Zvonu Kladno s jistými obavami. Viděl jsem již několik jevištních zpracování Ezopových Bajek a takřka vždy trpěla přemírou tezatosti a mravoučným poučováním.**

Jsem moc rád, že mé obavy se díky kladenským divadelníkům velmi brzy rozplynuly a mohl jsem zhlédnout svižné, nápadité a místy až strhující představení. Režie (Jáchym Kučera a Lýdie Šafářová – oba jsou podepsáni i pod scénářem či přesněji montáží, inspirovanou známými světovými bajkami) přistoupila k pěti vybraným bajkám s velkou dávkou vynalézavé hravosti a nadsázky, jež místy vykazuje až prvky parodie. Co je ale zcela zásadní: ona zmíněná hyperbola či parodie není inscenačním cílem, ný-

brž jen prostředkem k tomu, aby myšlenky a témata jednotlivých bajek zazněly z jeviště v plné síle a závažnosti. Zmíněnou dramaturgicko-režijní koncepci naplňují tři skvělí herci (Michaela Tomková, Eva Vrbová a Jan Motl), kteří na prázdném jevišti a pouze pomocí několika málo rekvizit, z nichž jsou hlavními různobarevné perkuse, vytvářejí vše potřebné. Jejich výkony zdobí, vedle příkladné souhry a smyslu pro slovní i pohybový gag, rovněž přesně typologicky zvolená svébytná stylizace zvířat – na

Želvu, Kozla či Lišku jen tak nelze zapomenout, stejně jako na úžasnou souhru tlamy a ocasu u Lva. Díky zvolenému ironickému a sebeironickému hereckému projevu potě i nutná ponaučení, jež každá bajka obsahuje, vyznívají zcela organicky. Můžeme diskutovat, zda dopovězení několika bajek dohromady je řešením šťastným, zda „rozbourání“ studné Želvy je motiv stejné divadelní kvality jako nápady předešlé nebo zda po bajce o Lišce, Vráně a sýru se ještě v žádoucí míře koná jevištní napětí a temporytmus inscenace se až příliš nerozvolňuje. Jedno je však jisté: byli jsme svědky kvalitní inscenace, která potěšila nejednoho z nás. Díky za to a ne-

bojte se, „bylo vidět, že se za sebe NEMUSÍTE STYDĚT!“

Milan Schejbal

„Svět, ve kterém je nám dobře,“

■ **tak popisuje divadelní prostředí inscenace Škola Malého stromu režisérka a jedna ze dvou protagonistek představení Iveta Dušková.**

■ **Hrajete hodně o svobodě. Myslíte, že je to současné téma?**

Samozřejmě, že ano. Jak osobní svoboda, tak svoboda ve které žijí. Ráda bych žila v zemi, která je svobodná. I když to teď tak úplně nevypadá.

■ **Myslíte si, že indiánská moudrost může něco znamenat pro české současníky?**

Může a musí. Myslím si, že se máme čím inspirovat. My běloši, pokud se tedy považujeme za bílou rasu, jsme zničili všechno, kam jsme vstoupili. Ať už to byla Austrálie, Sibiř či Amerika. Všude jsme to původní vybili a nasadili naši civilizaci. Naši expanzivní politiku. V současné době vidíme, že jsme v úzkých a civilizace je ve slepé uličce, tak se hodně vracíme k tomu původnímu a hledáme kořeny jiného způsobu života, než jaký žijeme. A Indiáni nám k tomu dávají dost podrobný návod. Velikou inspiraci.

■ **Když posloucháte, co si povídají diváci po představení, chápou tuto problematiku stejně jako vy?**

■ **Chápou, že se můžeme učit od Indiánů?**

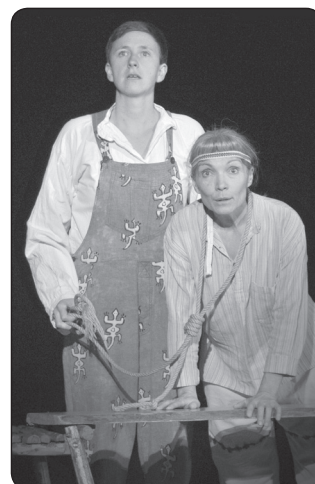
Myslím, že ano. Jejich reakce jsou úžasné. Jednak je příběh, který hrajeme, dojemný, a navíc spousta myšlenek v naší hře diváky oslovuje. Pro nás herečky se jedná o svět, ve kterém je nám dobře a kterému rozumíme. Kolikrát se mi z něj ani nechce odejít. A vypadá to, že to tak má i spousta diváků. Ten příběh je naivní, ale je srozumitelný, je jasný, je opravdový, je laskavý, má srdce a má smysl. A to je něco, co současnému světu prostě chybí.

■ **Máte široký repertoár?**

Máme okolo patnácti pohádek. Vlastně se ani vždycky nejedná o pohádky. Jde o hry jako je například Malý strom. Jsou to příběhy pro děti i pro dospělé. Mám v souboru hodně žen v produktivním věku s dětmi, těhotné či kojící, takže se nám repertoár trochu užil. Doufám, že se s postupem času zase všechny hry vrátí na scénu. Celkově máme kolem třidvaceti her jak pro děti, tak pro dospělé.

■ **Z toho, co říkáte, to vypadá, že se v současné době dá uživit divadlem...**

(smích) Jenom hraním divadlo pochopitelně neuživíme. Je jasné, že sháníme sponzory a granty. Divadlo Kampa je navíc maličké, a když máme šedesát diváků, tak máme v podstatě vyprodáno. Na představení, které jste viděl, dnes nám však stačí malá scéna a diváků se do sálu vejde i sto. Přesto se samozřejmě ze vstupenek nedá uživit. To bychom museli mít lístek za tisícovku. Důležité je, že spousta lidí u nás dělá spíše pro radost než pro peníze. U nás se divadlo pro peníze zkrátka dělat nedá.

Doufám však a těším se, že časem se třeba v našem divadle vybuduje mnohem pohodlnější zázemí pro herce i osazenstvo divadla.

Honza Švácha

Velká škola Malého stromu!

■ Prvním inspirativním představením POPELKY 2017 byla inscenace na základě dramatisace knihy Foresta Cartera Divadla Cyldr z Prahy „ŠKOLA MALÉHO STROMU“. V kontextu profesionálního divadla výjimečná divadelní inscenace, která snese nejpřísnější kritéria divadla nejen pro děti a mládež, prokázala jednoznačně a bez sebemenšího zaváhání své kvality.

Herecký koncert dvou hereček, který vypráví poutavý příběh malého indiánského chlapce z kmene Čeroki, zaujme nejen formou, ale především svým obsahem a tématy v něm obsaženými. Formálně dokonale nastavený a úsporný režijně – výtvarný koncept hereckého tandemu Petra Bílková – Iveta Dušková ve spojení s téměř dokonalým jevištním provedením, spolehlivě zanechává v divácích silnou emocionální stopu a nesmazatelný divadelní zážitek. Jak u dětského, tak i u dospělého diváka.

Herecké výkony jsou založeny na magické souhře hereček, jejich autentickém hereckém projevu a schopnosti vyprávět i nedramaticky vystavěný příběh, který je založen na vztazích rodinných, sociálních i společenských. Jednoduchá a srozumitelná hudba, strohé, ale výstižné atmosférotvorné svícení a úsporná scéna i kostýmy dávají vyniknout hereckým výkonům vyprávění a dělají inscenaci stylově a žánrově čistou. Konkrétní „hraní“ s imaginárními rekvizitami i postavami dává vyniknout příběhu a přehledně a spo-

lehlivě nás provází stěžejními situacemi knihy. Úsporná, ale velmi efektivní dramatisace „mluví“ jen když je to pro sdělení příběhu nutné, leč mezi slovy jedná neustále a vytváří tak proud vztahů a emocí, do kterého nás herečky nechají vstoupit, nenásilně nás jím provedou a poté něžně vypustí zpět do světa „praktického“. Popisovat jednotlivé situace můžeme, ale tento příběh, takto vyprávěný, je nejlépe sdílet společným zhlédnutím prostřednictvím divadelního představení. Budete-li mít tuto možnost, nenechte si ji ujít a prožijte si tento příběh s nimi. Stojí to za to. Ne proto, že se dozvíte něco o indiánech z kmene Čeroki a situaci ve Spojených státech té doby, ale proto, že se dozvíte něco o sobě samých.

Reflexe všech věkových kategorií prověřila nejen divadelní kvality této inscenace s jednoznačným závěrem, že stále chceme poslouchat příběhy a nacházet se v nich. A to se dámám z Divadla Cyldr autenticity spolu s námi diváky doopravdy „stalo“.

Jaromír Hruška

Hektičnost nestačí

■ Klasická česká pohádka má v dramaturgii divadelní tvorby pro děti svoje nezastupitelné místo a je dobře, že divadelníci se k ní stále vrací – pěci jen jde o naše slovesné kulturní dědictví. Na letošní přehlídce tuto oblast reprezentovalo Divadlo Malvína při DS Zmatkaři Dobronín s pohádkou Čert a Káča.

Ta vychází volně z Boženy Němcové a je upravená pro dvě herečky, které se postupně střídají v několika rolích. Je nesporné, že obě protagonistky, ale hlavně Tereza Fialová, do svého účinkování vnášejí energii takřka jadernou. Otázka ale je, je-li zde „štěpení jádra“ správně řízeno – a o tom si bohužel dovolím pochybovat, neb s klasickou látkou se zachází spíše tak, jako by vše bylo možné a přijatelné, jen když to ve dvou ženách půjde odehrát.

Především vážne logika děje a výrazové prostředky nejsou vybírané tak, aby sloužily celku a nějakému tematickému sdělení. Ve výsledku působí spíše jako nahodilé nápady, které mnohdy nejenže nekorespondují navzájem, ale dokonce na sebe působí kontraproduktivně.

Pohádku dětem začnou odehrávat dvě postavy nejasné-

ho určení a z nejasných příčin. Vstupování do rolí a příležitostné vystupování z rolí je realizováno jednoduchým kostýmním znakem – tu rábdobyluzivně za paravanem (přičemž žádná iluze se nekona) tu antiiluzivně před diváky – zkrátka jak se to kdy zrovna „hodí do krámu“. O Káče se z unylé poutové písně dozvíme, že se jí líbí Ovčák, ovšem když se ti dva potkají, jsou na sebe jak na cizí, a dokonce se pohádají – a to rozhodně ne ve stylu „co se škádlívá...“. Jejich vztah se vůbec nenastavuje a divák by mohl být až na pochybách, jestli to je „ten“ Ovčák z písničky. Nakolik Káča stojí o tancování se od ní také dozvídáme až dodatečně, a to v té souvislosti, že by tancovala s kýmkoliv – což je další potvrzení, že o Ovčáka jí de-facto nejde – jde jí o tancovačku. V pekle se Káče sice podaří si svou touhu po tan-

cování dostatečně zrealizovat – přičemž k tomu je zmanipulován i dětský divák – načež po návratu z pekla sděluje, jak už o tancovačky nemá zájem – asi se toho již nabažila, což si ale musíme domyslet sami, protože jinak Káča vypadá spokojená, jak si všichni zatancovali. Na konci si konečně vzpomene na Ovčáka a koná se obligátní happyend. No alespoň že tak.

V inscenaci absenteje postava, se kterou by se divák mohl identifikovat a fandit jí a přát jí nějaké zadosťuchání. Káča si na začátku nemá čím získat sympatie a v tomto směru se nijak zvlášť nepolepší, Čert

předvádí neschopnost, Ovčák je nevýrazný, Kněžna jen fragment. Pokud se nemáme v epickém ději s kým identifikovat, většinou je výslednou emocionální reakcí vlastně lhostejnost a nezachráně to ani hezká výprava, ani písničky, ani samoučelná interakce, ani „veselé“ pitvoření, ani „zcizováký“.

Na závěr lze dodat, že je určitě dobře věnovat se klasickým pohádkám a určitě není nic proti ničemu je krátit nebo upravovat. Ale základní nutnost je ohlídat si kauzalitu děje a to, aby téma pohádky zůstalo zachováno a dávalo smysl.

Kateřina Baranovská

Když jsem hrála zlou ženu, děti mě začaly mlátit

■ V pátek dopoledne jsme mohli vidět inscenaci *Čert a Káča* dámského dua Malvína. O své práci, víně a dětech mluví Tereza Fialová (T.F.) a Alena Neumannová (A.N.).

■ Jak vznikl název Malvína?

T.F.: To nevíme. Možná jako málo-vína? Ale ne, vína je vždy dost. Prostě nás to napadlo. Hrajeme ve dvou a pro malé děti, většinou na festivalech, na trávě, v lese, v obývacích...úsporně.

A.N.: A přidali jsme se ke Zmatkařům, tady kolegyně s nimi hraje, tak nás vzali pod křídla.

■ Na soutěžní přehlídce jste poprvé?

T.F.: Teď už podruhé, stihly jsme Vysoké nad Jizerou. Ale na Popelce úplně poprvé.

T.F.: Zmatkaři je Dobronínský soubor s mnohaletou tradicí, Dobronín je u Jihlavy. Děláme především komedie, sem tam něco vážného, jinak se držíme svého názvu – zmatkujeme často a rádi.

■ Nebojíte se kontaktu s dětmi, jaké s tím máte zkušenosti?

A.N.: Já mám hodně smutnou zkušenost. Když jsme hrály

Zlatou ryбку a já hrála zlou ženu, tak po představení přišly děti a začaly mě mlátit. (smích)

T.F.: Klasikou je, když na jevišti řeknete „já mám“ a v tu chvíli se zvedne dítě v zadní řadě a vykřikne: „A já mám nový legíny!“, do toho z druhé řady: „Já mám malýho brášku!“ a další „Já mám traktor!“ a všichni vyskočí: já mám, já mám, já mám a já se jmenuju Natálka a – a – a...! Tohle bylo ze začátku těžké zvládnout, ale učíme se v tom pomalu chodit.

■ Jak na vás děti běžně reagují?

T.F.: Jak kde a jak kdy, děti jsou strašně ovlivnitelné vnějšími okolnostmi. Zda jsou s rodiči, nebo učitelkou, jak jsou staré, jestli je víc holčiček nebo chlapčků...to vše podivně funguje a nedokážeme to vůbec pojmenovat, proč to tak je. Prší

a děti jsou jiné, než když svítí sluníčko.

■ Jak si dělíte práci?

T.F.: Vše děláme vzájemně, já jsem psaná jako režie, ale plácáme to společně.

A.N.: Načneme to víno...

T.F.: ...a až je ho málo, tak už máme hotovo.

Rachel Duchková

NA VĚDOMOST SE DÁVÁ

Kulturní a informační středisko Hronov vypisuje výběrové řízení na jednotný vizuální styl festivalu Jiráskův Hronov. Více informací na www.jiraskuvhronov.cz.

PROGRAM:

Sobota 11. listopadu 2017

9.30 – 11.20 hodin,
Tylovo divadlo
Bazilišek Benátský,
Benátky nad Jizerou/
režie: Petr Matoušek

Jan Drda

**Dalskabáty,
hříšná ves aneb
Zapomenutý čert**

(od 9 let)

13.00 – 14.30 hodin

Rozborový seminář (Dalskabáty,
hříšná ves aneb Zapomenutý čert)

14.30 – 15.30 hodin,
Tylovo divadlo
Suchdolský divadelní spolek
SUD, Suchdol nad Lužnicí
/režie: Lenka Cvrčková st.
Jules Verne, Cvrčci

Honba za meteorom
(od 7 let)

18.00 – 19.00 hodin,
Tylovo divadlo
Inspirativní představení
Divadlo Polárka Brno/
režie: Jiří Jelínek
Jiří Jelínek

Cirkus Unikum
(od 5 let)

19.15 – 20.30 hodin

Rozborový seminář
(Honba za meteorom)

20.30 – 22.00 hodin,
Sál Kulturního centra
Host přehlídky
Absolventské představení
Kurzu praktické režie

Ladislav Stroupežnický

Naši furianti

22.30 – 23.30 hodin
Diskusní fórum (Cirkus Unikum)

Volby prezidenta pohádkové říše

Anketní otázka:

Co říkáte na výsledky prvního kola voleb?

■ Hloupý Honza:

“Výsledky předvolebních preferencí naprosto odpovídají našim vlastním průzkumům.”

■ Trautenberk:

“Za všechno může Krakonoš!”

■ Vodník:

“Čuju v tom jakýsi podvod!”

■ Cvrček:

“Tak já jsem to předpokládal, ale zní to jako čtvrtá věta Ginasterovy symfonické básně Popol Vuh.”

■ Drak Mrak:

YEPEEE!